

יבית אומר

עלון שבועי לכבודו של רבנו הגדול
מרן רבי **עובדיה יוסף זצוק"ל**

פרשת משפטים
שובבי"ם שבת מברכין
שבט תשפ"ה
גיליון מס' 543

דבר העורך הרב יצחק בר זכאי

אם כסף תלוה את עמי (כ"ב, כ"ד)
במכילתא נאמר: "אם כסף תלוה את עמי" – רבי ישמעאל אומר: כל
אם ואם שבתורה רשות חוץ משלושה, וזה אחד מהם (כלומר, חובה
מוטלת על האדם להלוות לחבירו אם יש יכולת בידו).
והקשה **בעל אור החיים הקדוש**: מדוע אי"כ כתבה התורה בלשון אם,
ולא בלשון חובה?
ותירץ: לעיתים קרובות משופע אדם בכסף וברכוש רב, ואוצרותיו
מלאים כל טוב, ללא צורך בו, הרואה זאת **תמה ושואל** לשם מה ניתן
לעשיר זה עושר רב יותר ממה שצריך לו?
התשובה לכך נרמזת בפסוק זה, אכן אין נותנים לאדם עושר כדי
שיבזבזו לריק, ואם ניתן לו כסף שאינו נצרך למחיתו, הרי זה ניתן לו
כפקדון בלבד.
כסף זה מיועד לאנשים אחרים אשר בגלל מעשיהם הרעים, אינם
ראויים לקבל את פרנסתם בכבוד, על אנשים אלו נגזר לבקש פרנסתם
אצל אחרים, ובעבורם הופקד הכסף אצל העשיר,
ואף אם יחטא האדם, הקב"ה ברוב חסדיו אינו מסלק מן העולם את
החלק המגיע לו, אלא **מעביר את ההון הזה לאדם אחר**, וכחלק מן
העונש המגיע לו – נגזר על האדם להתפרנס בביזוי ולהיות סמוך על
שולחן העשיר אשר אליו הועבר הכסף.
נמצא אי"כ שריבוי הכסף אצל העשיר נובע משתי סיבות:
א. להעניש את החוטאים. **ב.** לזכות את הנותן במצות צדקה.
ולכך נאמר בפסוק: **אם כסף תלוה את עמי** – לומר **אם תראה**
שהקב"ה ברך אותך בממון יותר ממה שהינך זקוק, דע לך שאין זה
חלק המגיע לך, אלא **חלק של מישוהו אחר** – והיינו העני עמד.
לא פעם שמענו על עשירים חובקי עולם שנפלו ברגע ו**ונותרו ללא כל**
ואילו אנשים שידם היתה בתחתית עלו ו**ושגשוגו בבת אחת**.
ללמדנו שאותם אוצרות הנמצאים בידינו אינם אלא כפקדון בלבד,
ואם לא נשכיל לשמר עליו הרי שיבא בעל הפקדון ויטול את שלו,
אך אם ניטיב להשתמש בו לצדקה וחסד הרי שפקדון זה ישאר בידינו
לצמיתות.

שבת שלום!

שעון חורף:

שקיעת החמה - 17:36

נץ החמה - 6:13

סוף ק"ש: מג"א - 8:26 הגר"א - 9:00

סוף זמן תפילה: הגר"א - 9:57

צאת שבת - 18:07

זמן ר"ת במוצ"ש - 18:46

הזמנים הם לפי אופק ירושלים

פנינים מתורתו על פרשת השבוע

ורפא ירפא (כ"א, י"ט)
כתב מרן זיע"א: חולה הנכנס לניתוח, או לשאר טיפולים לרפואתו,
יאמר: יהי רצון מלפניך ה' אלקי שתרפאני רפואה שלימה כי רופא רחמן
ונאמן אתה, ברוך שומע תפלה.
ויתלה בטחונו בה' יתברך אשר בידו נפש כל חי, שאין הרופאים אלא **רק**
שליחים של הקב"ה, ולאחר הניתוח והטיפול, יאמר: ברוך רופא חולים.
(חזון עובדיה ברכות עמ' תצ"ט)

אם כסף תלוה את עמי את העני עמד (כ"ב, כ"ד)
כתב מרן זיע"א: בספר עיון יעקב (ב"מ ע"ה) פירש את כוונת הפסוק כך:
אם כסף תלוה - אם ברצונך לקיים מצוות גמילות חסדים ולהלוות
לחבירך
את עמי - כלומר תעשה כן לפני עדים (לפני כל העם)
את העני - אבל אם ברצונך לתת צדקה לעני
עמד - כלומר בינך לבינו (לא לפני כולם) כי מתן בסתר יכסה אף,
ולא תגרום לו בושה במתן צדקה בפרהסיא
(יביע אומר ח"ז חו"מ סי' ז')

ורפא ירפא (כ"א, י"ט)
כתב מרן זיע"א: נאמר: ורפא ירפא ודרשו חז"ל – מכאן שניתנה
רשות לרופא לרפאות, והמתבונן יראה שיש דגש בתיבות **רפא ירפא**,
ולעומת זאת נאמר **בפרשת בשלח**, והיה אם שמוע תשמע **לקול ה'**
אלוקיך... כי אני ה' **רופאיך** – רפוייה (ללא דגש)
כי ההבדל בין רפואת **בשר ודם** שהיא ע"י סמים וניתוחים קשים
ומכאיבים מאוד,
לכן יש דגש חזק לרמז על חוזק הרפואה שהיא ע"י בשר ודם.
אבל אצל ה' יתברך רפואתה באה בנקל, שנאמר: ישלח דברו וירפאם,
ולכן שם התיבה רפוייה.

(מאור ישראל, דרושים עמ' ר"פ)

ויאמרו כל אשר דיבר ה' נעשה ונשמע (כ"ד, ז')
כתב מרן זיע"א: הנה אמרו בגמ' (שבת פ"ח) כשאמרו ישראל נעשה
ונשמע, ירדו מלאכי השרת לקשור לכל אחד שני כתרים לראשו, אחד כנגד
נעשה, ואחד כנגד נשמע, וכשחטאו בעגל ירדו **המלאכים ופירקום** –
שלקחו את הכתרים שניתנו להם בחזרה.
והקשה מרן: והרי אמרו בגמ' (תענית כ"ה) ששפע שנותנים לאדם מן
השמים, אין נוטלים אותו בחזרה, ואיך אי"כ נטלו המלאכים את הכתרים
בחזרה מישראל?

ותירץ: המלאכים לא נטלו את הכתרים חזרה לשמים, אלא משה רבינו
זכה בהן, שנאמר: "ומשה יקח את האוהל" ומבואר בגמ' שם שמשה רבינו
נטל את הכתרים לעצמו לכן **אין זה נחשב שנטלו אותם בחזרה**
מן השמים.

(מאור ישראל, ח"א עמ' ר"מ)

"ראשית ביכורי אדמתך תביא בית ה' לא תבשל גדי בחלב אמו" (כ"ג)
סיפר מרן זיע"א ששמע מחכם אחד שראה בספרי המדע שאדם שרוצה
שפירותיו יתבשלו ויצמחו מהר יבשל בשר בחלב **וישקה את העץ** ובה
יצמחו הפירות מיד,
ולפי"ז פירש את הפסוק: "ראשית ביכורי אדמתך תביא בית ה', כשאתה
מביא ביכורים לה' שהם הפירות הראשונים שגדלו, תזהר **שלא תבשל גדי**
בחלב אמו, כדי שהפירות יצמחו מהר להביאם לבית ה'.

מעשה שהיה

סיפר הגאון רבי ראובן אלבז שליט"א:

"זכורני שכשהייתי נער בן ארבע עשרה בישיבה קטנה, פעמים רבות היה ראש הישיבה הגאון רבי מאיר דב רובמן זצ"ל, מכבד אותי לעבור לפני התיבה ולהיות חזן.

הקב"ה חנן אותי בקול יפה, ומכיון שלמדתי להתפלל מחזנים אשכנזים- התפללתי בנוסח זה. וראש הישיבה היה נהנה מכך, ואפילו האשכנזים שהיו בישיבה נהנו לשמוע אותי.

אני זוכר שיום אחד לאחר שגמרתי את התפילה, ניגש אלי בחור אחד ואמר לי: "אתה מתחזן בקול של תרנגול!"

זה כל כך כאב לי עד שהתחלתי לבכות.

אמרתי בליבי מה הוא רוצה ממני? מה עשיתי לו?

כולם נהנו, מדוע הוא אומר לי כך? כאב לי כל כך.

לאחר מכן גערתי בעצמי נו שכח מזה!"

החלטתי למחול לו ולא להקפיד עליו.

אולם לא יכלתי לשכוח את דבריו. בכל פעם שראיתיו נזכרתי מהעלבון הצורב.

ועד היום אחרי שישים שנה ויותר, הדבר חקוק בזכרוני."

כמה יש כח לדיבורים שלנו, וכמה עלינו להזהר לא לקלקל בהם!.

סיפר רבי אליהו דיסקין שליט"א:

לפעמים פגיעה אחת, בפרט בילד או בבחור צעיר, עלולה להשאיר **צללת לכל החיים.**

שמענו הרבה סיפורים על ילדים, או בחורים שנפגעו מחבר או מהמלמד, פגיעה שהותירה צלקת בנפשם, פשוט אי אפשר לתקן אותה.

זה הרס להם את כל החיים.

היה סיפור ידוע באמריקה, בפורים בחור שמישהו לעג לו לעיני כולם. מאז, איבד הבחור הזה את כל הביטחון שלו, גם להתחתן הוא לא היה מסוגל.

עברו שנים רבות והפוגע נתקף בייסורי מצפון קשים.

הוא בא לבקש מהנפגע מחילה, אמר לו הנפגע:

"דע לך הרסת לי את כל החיים. אני לא מוחל לך עד שתאסוף את כל אלו שנכחו באותו מעמד שפגעת בי ותבקש ממני מחילה לעיני כולם."

כאמור עברו שנים רבות מאז אותה פגיעה,

כל הנוכחים באותה פגישה התחתנו, חלקם נותרו לגור באמריקה

חלקם עברו לאירופה, חלקם עלו לארץ ישראל.

והפוגע פנה לרבי משה פיינשטיין זצ"ל ושאל אותו: "הסיפור הזה יכול לעלות לי שלושים עד ארבעים אלף דולר, לממן כרטיסי נסיעה לכולם, וזאת מלבד כאב הראש לארגן את כולם לאותו הזמן.

האם חייב אני לעשות את זה?"

רבי משה פיינשטיין צעק עליו: "אם היית רוצח איזה גוי,

והיו עושים לך משפט, כמה היית מוכן לשלם בשביל לצאת מזה?

פה זה פי אלף יותר גרוע! רצחת יהודי!

ואתה מספר לי על שלושים ארבעים אלף דולר!?

פשיטא שאתה חייב לעשות את זה! **כך תציל את כל העולם הבא שלך,**

שאיבדת בגין מה שעשית לאותו יהודי!"

כינור הירתי

1. **היכן מצינו** שהחכם פקד על ספר להפסיק לספר יהודי בערב שבת באמצע התספורת ולהשאירו במשך כל השבת עם חצי ראש מגולח.

2. **יהודי חשב** מחשבה בליבו בשבת קודש, ועבר בזה על איסור הכיצד?

3. **נפסק בשו"ע** יו"ד סי' שלו, שאסור ליטול תשלום עבור קיום מצוה, לגבי איזו מצוה מצינו שאדברה עדיף לעשותה בשכר?

4. **היכן מצינו** שאדם עומד ומכריז: אני לא רוצה לעבור עבירה פלונית, ומחמת אמירה זו הוא עובר על אותה עבירה.

5. **היכן מצינו** בהלכה: האסור – מותר, והמותר – אסור.

6. פעמים רבות מופיע בהלכה הנוסח, **והמיקל לא הפסיד**, היכן מצינו בשו"ע **והמחמיר לא הפסיד**.

7. **ראובן יושב ושותק** ואינו מוציא הגה מפיו, ואנו אומרים לשמעון שלא יעבור לפניו, הכיצד?

8. **מתי מורים** לעשיר נכבד ללבוש סמרטוטים?

9. אדם אכל בשר וכבר עברו שש שעות, ועדיין אסור לו לאכול מאכלי חלב, הכיצד?

10. **גוי שבישל** מאכל (שישך בו בישולי גויים) ובכל זאת מותר לאוכלו לכתחילה, הכיצד?

11. **לראובן ולשמעון** נולדו חמישה ילדים, והילד הקטן (החמשי) הוא הבכור, היתכן?

תשובות

1. **כתב המב"ט** (ח"א סי' רס"ח): זה כמה שנים סובבתי בערב שבת ברחובות העיר (צפת) וסילקתי אחד מלפני הספר כחצי ראש מגולח כי היה קרוב לכניסת השבת, ונשאר כל השבת עם חצי ראש מגולח.

2. **כתב החיד"א** (פני דוד פרשת בשלח) כידוע המן שאכלו במדבר היה משתנה לכמה טעמים, לפי מחשבתו של האוכל, ואי"כ לפי"ז בשבת אסור לחשוב לאיזה טעם מעוניין שיהפך המן כי מתקנו לאכילה.

3. **נאמר בשו"ע** (אורח סי' נ"ג) שליח ציבור עדיף בשכר. א. שע"י כך לא ישמש אדם שאינו הגון כש"ץ ב. ע"י כך היה זהיר הש"ץ לדקדק בתפילתו.

4. **כששאל אדם** את חבירו על ראובן, השיב החבר ואמר: אני לא רוצה לדבר לשון הרע על ראובן והשומע מבין מדבריו שיש כאן סיפור לא טוב שהוא לא מעוניין לספר (ע"י חפץ חיים כלל ט' ס"א)

5. **נאמר בשו"ע** (חור"מ סי' ק"ט): אסור לגדל כלב רע, אא"כ הוא אסור בשלשלאות של ברזל – כלומר כלב שהוא אסור (קשור) מותר לגדלו, אך כשהוא מותר (ללא קשירה) אסור לגדלו.

6. **נפסק בשו"ע** (אוה"ח סי' רע"ט) נר שכבה אסור לטלטלו, וכתב שם הרמ"א: מי שהוא איסטניס והנר מאוס עליו מותר להוציאו, **והמחמיר לא הפסיד**.

7. **אדם שאינו יודע** להתפלל שמונה עשרה ויושב ומקשיב לחזרת הש"ץ, דינו כעומד בשמונה עשרה ואסור לעבור כנגדו (משנ"ב סי' קכ"ד).

8. **נאמר בשבועות** ל"א: עני ועשיר שבאו לדין, העני לבוש סמרטוטין, והעשיר לבוש בגד חשוב, אומרים לעשיר לבש כמותו.

9. אכל בשר בסעודות פת ועדיין לא בירך ברכת המזון, אסור לשתות חלב בסעודה זו עד שיברך ברהמ"ז, אפי' שעבר שש שעות (יו"ד סי' פ"ט).

10. **גוי שהצית** אש ללא כוונת בישול – כגון שהתכוין לשרוף עצים, וגרם לבישול מותר. (יו"ד סי' קי"ג)

11. **גוי שנשא** יהודית (רח"ל) והוליד ממנה ארבעה ילדים והתגייר, וכעת נולד הבן החמישי, בן זה נחשב לבכור לנחלה ליטול פי שניים בירושת אביו, משום שבניו הראשונים אינם נחשבים לבניו אלא מיוחסים אחר אמם, ורק

הבן החמישי מתייחס אחריו לנחלה.

(ולא לפדיון הבן שתלוי ברחם אמו).

פינת ההלכה

הלכות ברכות שונות

* **הרואה** פיל או קוף או קיפוף (ינשוף) מברך בא"י אמ"ה משנה הבריות, ומותר ללכת לגן החיות כדי לראות חיות אלה ולברך עליהם ברכה זו.

* **על הרגשת** רעידת אדמה, **תוך כדי דיבור** מברך בא"י אמ"ה עושה מעשה בראשית.

* **השומע** קול רעמים צריך לברך בשם מלכות שכחו וגבורתו מלא עולם.

ויש לברך ברכה זו **תוך כדי דיבור** ואם עבר זמן זה לא יברך.

* **מי שנתעורר** משנתו לקול רעמים, או ששמע רעמים בבית הכסא ומיד יצא, ואין לו שהות ליטול ידיו, ימהר **לשפשף ידיו בבגדיו** ויברך ברכת הרעמים.

* **אם** לא בירך על הרעם הראשון יוכל לברך על הרעם השני או השלישי וכן הלאה.

* **לא** יברך יותר מפעם אחת ביום, אלא א"כ **נתפזרו העננים** לגמרי וזרחה השמש וחזרו שוב ונתקשרו העבים, וכל שעבר הלילה ועלה עמוד השחר חוזר ומברך אף שלא נתפזרו העננים.

* **אם בירך ביום** על הרעמים לא יחזור לברך בלילה שאחריו, דהלילה נמשך אחר היום **שלפניו** בדין זה (כדין ברכת התורה), וכן אם בירך על הרעם בלילה, **ישוב ויברך** ביום שלאחריו.

* **אם שמע** קול רעמים ורואה גם ברקים, אם **היתה שהות** בין הברק לרעם מברך שתי ברכות עושה מעשה בראשית על הברק, ואח"כ כוחו וגבורתו מלא עולם על הרעם, אבל אם **היו תכופים** יברך רק ברכה אחת עושה מעשה בראשית, ואם בירך שכחו וגבורתו מלא עולם – יצא.

* הרואה את הים מברך עושה מעשה בראשית, והרואה את הים התיכון מברך שעשה את הים הגדול וכן הרואה הרים גבוהים ביותר שאדם מתפעל מרוב גובהם מברך עושה מעשה בראשית.

* **הרואה** את הקשת מברך בא"י אמ"ה "זוכר הברית נאמן בבריתו וקיים במאמרו"

ואף אם נראית הקשת בלילה יש לברך עליה, ואסור להסתכל בקשת ביותר, אלא רואהו ראייה ומברך

* **ברכת המפיל** חייבים לאומרה בשם מלכות קודם שקורא ק"ש שעל המטה ולא יפסיק בדיבור בין הברכה לשינה, ואף אם הפסיק בדיבורו אין ברכתו לבטלה.

ואם בא לישון **אחר חצות** לילה יאמרנה בלי שם ומלכות ויהרהר שם מלכות בלבו.

* **אם** הולך לישון קודם עמוד השחר ויודע בבירור שלא תבא לו שינה עד אחר עמוד השחר לא יברך המפיל.

* **הרוצה** לברך ברכת המפיל גם כשהולך לישון **אחר חצות לילה** יש לו על מה שיסמוך.

והרוצה לחוש למקובלים טוב שיאמרנה בלי שם מלכות.

* **גם** בליל שבת ויו"ט יש לברך המפיל בשם ומלכות.

* **כל תפילה** שרגיל לאומרה בכל יום בנוסח קבוע, **מותר** לאומרה בשבת, ואין בזה איסור של שאילת צרכיו בשבת, ולכן יאמר אף נוסח ה'ריבונו של עולם הרינו מוחל וסולח' וכו' שאומרים בק"ש שעל המיטה.

* **היודי** שאומרים בק"ש שעל המטה אין לאמר בשבת ויו"ט, וכן בימים שאין אומרים בהם תחנון.

* **גם נשים** חייבות בק"ש שעל המטה ובברכת המפיל.

סיפור השבוע

סיפור רבי שלום שבדרון זצ"ל:

העיר סלוצק מבורכת היתה באישי תורה דגולים שפעלו בתוכה. רבה הדגול של העיר היה הרידב"ז, רבי יעקב דוד זצ"ל, והגאון רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל עמד בראש הישיבה המעטירה שהיתה קרויה בפי כל, "ישיבת סלוצק".

הרידב"ז היה, כידוע, מהרבנים התקיפים, קנאי גדול לה' ולתורתו, ודבר זה היה לצנינים בעיני כמה מתקיפי הקהל.

פעם אחת נמנו חמישה מחברי ועד הקהילה

והחליטו לנקוט בפעולה נגד הרב, על דעת עצמם,

הלכו ומינו דיין ללא רשותו של הרב.

והנה, הגיע יום שבת בבוקר, הרב עמד ליד ארון הקודש, לידו עמדו רבי שלום מאיישישוק, שהיה ידוע כגאון וצדיק, אחד מתלמידיו המובהקים של החפץ חיים, ורבי איסר זלמן.

לפני קריאת התורה עלה הרידב"ז על מדרגות ארון הקודש והכריז בערך בזו הלשון: עמדו ומינו כאן דיין ללא רשותי, כדי להכעיסני... ואני אומר, רבונו של עולם,

אילו הייתי אני יעקב דוד **סנדלר** – האם היה למישהו טענות עליו? לא! וכי למה שיהיו טענות נגדו?

ואילו היה יעקב דוד **נגר** האם היה מישהו בא בתלונות נגדו? לא. ואילו היה יעקב דוד **חייט** – מי היה בא בטרוניה עליו?

אם כן, מה הטענות שיש לאותם הגבאים עלי, **מפני שאני לומד את תורתך הקדושה, רבש"ע?**

אם כן, צא אתה למעני ועמוד לימיני!... אח"כ הרכין ראשו לרגע, נזדקף ואמר: ולכן! אותם חמשה חברי ועד הקהילה שעשו מה שעשו – **לא יוציאו שנתם!**...

מיד התעורר רעש גדול בבית הכנסת, הרי הדבר לא פשוט, קללה כזאת! ורבי איסר זלמן מלצר, אשר סיפר את הסיפור, הוסיף, כי אמר לעצמו: "אמנם נכון, הם עשו עוול חמור, אבל קללה נמרצת כזאת!" בינתיים ניגש רבי שלום מאיישישוק לרידב"ז, ורבי איסר זלמן מלצר חשב לעצמו: אם הוא כבר ניגש אליו, למה לי להתערב, מסתמא ר' שלום כבר יעורר לו על הדיבורים החריפים כל כך.

אבל לבסוף שמע שהוא לוחש ואומר לו: "אמרתם שלא יוציאו את שנתם, אבל אם כן יוציאו שנתם – יהיה בזה חילול ה' גדול". עלה, איפא, הרידב"ז שנית למדרגות ארון הקודש ואמר לקהל: "הואיל ואמרו כי עלול להיות חילול ה' באים יוציאו את שנתם, לכן הריני מודיע שלא יעברו עליהם אפילו חמשה חודשים", וירד מן הבימה, ואין צורך לומר שכך אמנם היה, כי עד חמשה חודשים לא נשאר מהחמשה עד אחד.

וכעין זה שמעתי מעשה אצל הגאון רבי משה מרדכי אפשטיין, שאנשים שפגעו בו לא הוציאו שנתם, לבד מאחד האנשים שמיד התחיל להרגיש ברע והוא מיהר לפניו, **הביע חרטה וביקש מחילה, והוא אמנם ניצל.**

(שאל אביך ויגדך עמ' ס"ג)

מעלת השמחה

על הפסוק **כי בשמחה תצאון** (ישעיה נ"ה) פירוש עם השמחה, כי בזה שהאדם הוא בשמחה יוכל לצאת מכל הצרות ועקתין בישין, נמצא כי השמחה מועילה גם בגשמיות. (דגל מחנה אפרים)

כי הששון והשמחה בעבודת ה' הוא הכד ששואבים בו את המים חיים ממקור מעייני הישועה, כלומר: אם רוצה אתה לשאוב מלא חופניים ממעייני הישועה, **השמחה** היא הכלי שעל ידה תשאב ישועות, ממקור מעייני הישועה.

על ידי השמחה יכול האדם להרפא ממחלות ח"ו, וזהו ביאור הפסוק "רוח איש יכלכל מחלהו" (משל כשהאיש תמיד בשמחה, הוא יכלכל מחלהו, אף שתבוא עליו מחלה ח"ו – בשמחתו יבטלנה...) אבל מי שיש לו רוח עיזבון מי יכול לישא את זה (הגר"א בביאורו למשל)

השמחה היא העיצה היעוצה לבטל ולהעתיק מהאדם כל הדינים, וזהו ביאור הפסוק: **תחת אשר לא עבדת את ה' בשמחה ובטוב לבב מרוב כל על האדם להתחזק בשמחה...**

ועכ"פ יהיה "בטוב לבב" – שופע חיות ולא יפול בעיני עצמו... מרב כל – **בגימי רפואה**, שימשיך רפואה עליו מן השמים,

ומקובל מהצדקים, כי בשעה שנתעורר על האדם בשמים מקטרגים ח"ו יש בזה כמה סימנים, ואחד מהן שנופל לקטנות ומרירות... והעצה לדחות את המרירות והעצבות לחזק בו הבטחון ו**השמחה** ואז נעשה מיתוק.

(ספר שומר אמונים)

בכ השמחה זוכה האדם לידי **פרנסה בריח**, הפסוק – והיית אך שמח – סופי תיבות חת"ך הוא השם הממונה על פרנסה לרמז שמכח השמחה באה פרנסה. (ר' מנחם מנדל מרימנוב)

"שמח זבולון בצאתך" – כי זבולון מצליח במסחרו על ידי השמחה. (ספר בית יעקב)

כשדרש הגה"ק ר' "ישמח ישראל" לתלמידיו שע"י "השמחה מגיעה פרנסה", שאל אחד התלמידים היאך אפשר להיות בשמחה כשאין פרנסה? ענה לו: שוטה! וכי מה לא עושים בשביל הפרנסה.

המפתח של הפרנסה היא **שמחה**, לכן בראות האדם שיש עת רצון... אז מפילו לעצבות או מחלוקת, ע"כ צריך להשתדל להיות בשמחה. (הסבא מסלונים זצ"ל)

אם תחזקו ותהיו בשמחה, מבטיח אני לכם שתצאו לרווחה... ובאם חס ושלוש תהיו עצובים, מה יודע מי יהיה הסוף... השמחה ממתקת את כל הדינים.

(נתיבות שלום)

כששאל הרה"ק את נכדו, מה ההבדל בין "תיקון רחל" ל"תיקון לאה" (הנאמרים בתיקון חצות) השיב לו: כי מה שפעלה לאה ע"י הבכי, פעלה רחל ע"י השמחה, כי שתיהן לא רצו להנשא לעשיו ועלתה בידם. (ספר נר ישראל)

כשהאדם בעצבות מביא עליו דינים, וכשהוא בשמחה מעורר עליו רחמים: "באיתערותא דלתתא הכי מתערין עליו מלעילא, אי איהו בעציבא, מתעוררין עליו דינים מלעילא, ואי איהו בנהירו באנפין, מתעוררין עליו חסדים מלעילא". (זוהר הקדוש, תצוה קפ"ד)

חידויו

1. איזה חפץ מכניסים אותו לפה ולא בולעים אותו ומברכים עליו?
2. מצא פסוק בתורה שש מילים אחד אחר השני המתחילים באותה אות (פרשת מיקץ)
3. היכן נמצא שאדם גר בבית רגיל, הראוי למגורי כל אדם ופטור ממזוזה?
4. בכמה ברכות, ואלו הן, מוזכר שמו של אבי האומה – אברהם אבינו?

תשובות

1. שופר
2. ויאמרו "איש אל אחיו אבל אשמים אנחנו"
3. שמתגורר בבית בעל כורחו על פי צו המלך, או בבית ששותפים בו ישראל וגוי (תוסי יומא י, והרמ"א יו"ד סי' רפ"ח)
4. בברית מילה להכניסו בבריתו של אברהם, וברכת חליצה: וצונו בחוקים של אברהם (אבהע"ז סי' קס"ט)